

Ett mångdimensionellt maktperspektiv av unga mäns maskulinitet inom en hederskultur

Student: Nadin Faisal Fakhro
Handledare: Kjell-Åke Nordqvist

Tack

Till mina vänner som alltid finns där för mig, tack för att ni är ni, tack för att ni finns, tack för ni tror på mig. Utan er hade jag inte varit här idag.

Ett stort tack ska min handledare Kjell-Åke Nordqvist samt min vän Anna Levin som hela tiden har pushat mig till att våga anta utmaningar som ligger långt utanför min komfortzon.

Abstract

This thesis is about masculinity and society with a focus on the consequences of masculinity in a culture of honour. The framing questions in this thesis are the following two;

- What consequences does the masculine inheritance inherit in the culture of honour for boys and young men who grow up in socially vulnerable areas?

- How are their feelings of confidence in the future affected and what ways they see as open in life and in society?

I have chosen to use methods of group interviews with five guys and young men in a segregated area in Stockholm. During these interviews, I assumed Yvonne Hirdman's theories about the gender system. I chose to ask questions to express the boys' perception of how they perceive themselves and indirectly their views on honour, equality and sexuality. The interview results showed that young people experience stigmatisation, they lack a future trust and feel that they are excluded from the majority of society. I realised that it was not enough to explain the culture of honour as only a cultural phenomenon, it also lacked a multi-dimensional power perspective.

Engelsk titel

The consequences of youth's masculinity in a culture of honor

Nyckelord

Hederskultur, heder, skam, socialisering, maskulinitet, pojkar, killar, genus, psykosocial utsatthet.

Innehållsförteckning

Abstract	3
Engelsk titel	3
Nyckelord	3
Innehållsförteckning	4
Inledning	5
Syfte	5
Frågeställning	6
Metod	6
Avgränsning	6
Definitioner	7
Tidigare forskning	12
Bakgrundsstatistik	18
Kartläggning	19
Egen undersökning	22
Analys	26
Diskussion	30
Vidare forskning	34
Slutsats	34
Bibliografi	35

Inledning

Inom hederskulturdebatten pratar man mycket om utsatta unga tjejjers situation men sällan om konsekvenserna av maskuliniteten inom hederskulturen och hur killar får bete sig som blivande män. Under den tiden jag analyserade dessa perspektiv, insåg jag snabbt att den traditionella synen över hederskulturen gleds undan.

Den kvalitativa datainsamlingen som har gjorts i form av intervjuer av unga mäns psykosociala utsatthet samspelade med det maskulina arvet från hederskulturen, fick mina egna föreställningar att bli utmanande. Dem unga männen jag intervjuade hittade varken sin roll inom hederskulturen eller inom det svenska samhället.

Som hypotes till min uppsats har jag dels utgått från Yvonne Hirdman's hypotes om könsmaktsordning samt Astrids Schlytter och Devin Rexvid's hypoteser om mansrollen inom hederskulturen. Schlytter och Rexvid hör till de ledande kunskapsfarna och akademikerna inom området hederskultur i Sverige. Efter att ha gjort intervjuer med fem unga killar som lever ur ett socioekonomiskt utsatta områden, så såg jag att Schlytter och Rexvid's hypotes inte räckte till för att förstå och förklara de unga männens livssituation.

Jag hittade då Mehrdad Darvishpour, som likt Schlytter och Rexvid kombinerar att vara socionom med en akademisk forskning. Hans teori är att hederskultur inte går att förklara med endast det kulturella perspektivet utan att heder måste förstås ur ett mångdimensionellt perspektiv. Det gav en förståelse för de unga männens livssituation med känslor av vanmakt och bristande framtidstro.

Syfte

Syftet med detta examensarbete är att genom mina studier synliggöra den komplexa maskulina utsattheten inom hederskulturen, med fokus på killar samt unga män som lever i socioekonomiskt utsatta områden och kommer från kulturer där hedersnormer är starka. Jag kommer undersöka hur ett dubbelt utanförskap påverkar deras självsyn gällande sina möjligheter att utvecklas inom det svenska samhället.

Frågeställning

Vilka konsekvenser får det maskulina arvet inom hederskulturen för killar och unga män som växer upp i socioekonomiskt utsatta områden? Hur påverkas deras tilltro till framtiden och vilka vägar ser de som öppnar till livet och ut i samhället?

Metod

Examensarbetet består av en kvalitativ metod i form av djupintervjuer. Jag använder mig också av lagstiftningar samt statistik. Har även utgått ifrån rapporter samt relevanta undersökningar.¹

Avgränsning

Utifrån min tidsplan var jag tvungen att avgränsa mig och av den anledningen valde jag att genomföra en gruppintervju istället för individuella intervjuer. De intervjuade var fem killar i åldern 15-19år som kommer ifrån socioekonomiskt utsatta områden. Intervjufrågorna är ställda utifrån Yvonne Hirdman's teorier om genussystemets könsmaktsordning. Hirdman's teori är även den jag har använt mig utav i denna uppsats. Mina teoretiska analysredskap har varit rapporterna ”*Elvahundra*”, ”*Tolvhundra*” samt ungdomsstyrelsens rapport ”*gift mot sin vilja*”, år 2009. Anledningen till dem val av rapporter jag använder som är att det finns för få studier om pojkars och unga mäns utsatthet inom hederskulturen. Fakta underlag på flickors utsatthet kan även visa på killars komplexa utsatthet som både förövare och offer. Min avgränsning består även av att jag har valt bort FN:s rapport om hedersvåld samt förtryck och istället valt att använda mig enbart av FN:s definition på hederskultur, en definition som även Sveriges Regering har valt att utgå ifrån.

---

¹ Bryman, Alan, 2011. Samhällsvetenskapliga metoder, uppl. 2. Liber, s. 340

Definitioner

2.1 FN:s definition av hedersvåld och förtryck

FN:s generalförsamling antog år 1993 deklARATIONEN om avskaffandet av våld mot kvinnor. Denna omfattar varje köns-relaterad våldshandling som resulterar i fysisk, sexuell eller psykisk skada eller lidande för kvinnor, samt hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihets-berövande, vare sig det sker i det offentliga eller privata livet. FN:s särskilda rapportör har i sin rapport “*Cultural practices in the family that are violent towards women*” [E/CN.4/2002/83] och “*Intersections between culture and violence against women*” [A/HRC/4/34] kommit fram till att mäns våld mot kvinnor utgår ifrån makt, kön, sexualitet samt deras kulturella föreställningar om dessa.²

Sveriges definition av hedersvåld och förtryck

I Sveriges handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersvåld och förtryck samt våld i samkönade relationer, används samma definition av hedersvåld och förtryck som framgår i FN:s deklARATION om avskaffandet av våld mot kvinnor.³

*”Hedersvåld och förtryck, liksom mäns våld mot kvinnor generellt, har sin grund i kön, makt, sexualitet och kulturella föreställningar om dessa. När det gäller hedersvåld och förtryck är kontrollen av flickors och kvinnors sexualitet central och starkt knuten till kollektivet. I hederstänkandet står föreställningar om oskuld och kyskhets i fokus och familjens rykte och anseende ses som avhängigt flickors och kvinnors faktiska eller påstådda beteende. Detta förhållande kan vara mer eller mindre uttalat och kontrollen kan sträcka sig från vardagliga former av begränsningar i flickors och kvinnors liv som berör exempelvis klädval, socialt umgänge och rörelsefrihet till livsval som utbildning, jobb och giftermål och skilsmässa. I sin mest extrema form resulterar hederstänkandet i hot om våld, våld och dödligt våld”.*⁴

Sverige utgår även ifrån Barnkonventionens Artikel 19 som slår fast vid att barn har rätt till skydd mot all form av våld såväl psykiskt som fysiskt samt att barn som bevittnar våld av

---

² <http://www.refworld.org/pdfid/461e2c602.pdf>

³ <http://www.regeringen.se/49b70c/contentassets/bc62728a94904029aca939ce937238e2/handlingsplan-for-att-bekampa-mans-vald-mot-kvinnor-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-samt-vald-i-samkonade-relationer-skr.-20070839> Sid 12

eller mot närstående vuxna är offer för brott. I de fall barn är offer för eller på annat sätt berörs av sådant våld som definieras som hedersvåld måste särskild hänsyn tas till barnens behov, rättigheter samt förutsättningar.⁵

---

⁵<http://www.regeringen.se/49b70c/contentassets/bc62728a94904029aca939ce937238e2/handlingsplan-for-attbekampa-mans-vald-mot-kvinnor-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-samt-vald-i-samkonade-relationer-skr.-20070839> sid 9

Teoretisk inramning

Maskulinitetsteori

Forskaren Yvonne Hirdman är en av Sveriges främsta forskare inom kvinnohistoria som även har introducerat genussystemet. Hirdman menar på att det finns två grunder att utgå ifrån; Det ena är att ske ett strukturellt särskiljande av de biologiska könen, detta benämner Hirdman som distinktion 6, det andra är att det finns en könsmaktsordning som diskriminerar samt exkluderar människor ifrån ett jämställt liv på lika villkor. För att samhället ska bli jämställt samt vara inkluderande för alla människor måste den hierarkiska könsmaktsordningen synliggöras. Detta sker genom att synliggöra exkluderande principer, lagar, värderingar samt principer som tillämpas inom genussystemet.

Grunden för att synliggöra den hierarkiska könsmaktsordningen är att det finns en förståelse för att det biologiska könet är oföränderligt medan det sociala könet, genuset, är formbart och därmed föränderligt.⁷ Det biologiska könet är det kön en är född med därmed är det oföränderligt medan det sociala könet är det kön som samhället skapar åt en.

”Det svåra i detta genussystem är just att inse samt acceptera att det biologiska könet är vad det är samt att människan/individerna inte ska fastna där då det inte går att göra något åt det. Utan det viktigaste jobbet är just att forma, anpassa samt utveckla det sociala könet.”⁸

Detta samhällstillstånd benämner Hirdman som en dikotomi, ett tillstånd då samhällsstrukturen konstant särskiljer det biologiska könet. Hirdman menar på att det krävs en medvetenhet kring samhällsstrukturens framväxt för att motarbeta den diskriminerande strukturen i könsmaktsordningen. Vidare menar Hirdman på att genussystemet har ett behov av att kategorisera människor utifrån kön, etnicitet samt klass. Detta benämner hon som en kodexordning. Det sker en transformation där lagar samt värderingar och principer skall inplanteras i samhällsnormer och värderingar. Detta sker, menar Hirdman, genom ett aktivt maktspråk. Vidare pekar Hirdman på att språket är en social konstruktion som hela tiden utvecklas i symbios med samtidens lagar, principer samt logik. Hirdman visar på att språket är viktigt, språk är makt. För att synliggöra exkluderande könsmaktspråk är det viktigt att ha

---

⁶ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid 54

⁷ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> 9(3): 49–63

⁸ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303>

en medvetenhet om språkbrukets påverkan på hur samhällskonstruktionen tar form. T.ex. att använda ordet *hen* är en metod att på ett medvetet sätt använda sig av ett maktspråk som inkluderar istället för exkluderar.

Hirdman menar även att det finns ett kontrakt mellan könen som reglerar vilka regler, normer, värderingar, principer samt lagar respektive kön skall följa, genuskontrakt noga specificerade på så sätt att det näst intill kan likna ett äktenskapskontrakt.⁹ Ett exempel ifrån genuskontraktet är att det är förbjudet för en biologisk man att bära en klänning.¹⁰ Hirdman's teori om genuskontrakt är att den går i arv ifrån fäder till söner ifrån mödrar till döttrar.¹¹ Hirdman menar att det finns föreställningar, lagar samt principer en man respektive en kvinna skall följa, detta benämner forskaren som idealtyps-relationen som är en del av genuskontraktet som har skapat männen ett privilegierat maktsystem.

Hirdman menar att om samhället tillåts präglas av ett genus-karaktäristiskt perspektiv kommer konsekvensen bli att samhällsutvecklingen kommer att utgå ifrån ett inkluderingsperspektiv, ett perspektiv som enligt Hirdman inte kategoriserar människor utifrån deras biologiska kön. Detta benämner Hirdman som differentierat, vilket betyder att samhället blir stabilare samt att det blir svårt att fortsätta konstruera ett system som exkluderar könen åt. Konsekvensen av ett differentierat samhälle blir att den manliga normens logik blir mer abstrakt. Vilket innebär att begränsningar utifrån det biologiska könet blir synbart. Ju mera tabun, normer samt värderingar som det biologiska könet bryter emot, ju abstraktare blir konsekvenserna. Det vill säga ju mer det biologiska könet befriar sig ifrån normer och värderingar ju tydligare blir det biologiska könets begränsningar. Denna typ av könsindelning innebär även en existentiell begränsning för individen då det är det biologiska könet som avgör hur individen kan komma att utvecklas.

Gränsöverskridningen inom genuskontraktet skapar motsättningar samt friktioner mellan könen detta benämner Hirdman som ett gränsskrig.¹² När ett förtryck blir synliggjort bidrar det till ett konstant ifrågasättande som leder till att en kris uppstår. Krisen som uppstår är en

---

⁹ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid 52

¹⁰ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid54

¹¹ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid54

¹² <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid55

konsekvens av att genuskontrakten förfaller samt att dikotomin synliggörs.¹³ Här menar Hirdman att denna typ av könsöverskridande handlingar kan bidra med ökat våld samt motstånd.¹⁴

LVU och pojkars villkor

Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga lag, 1990:52 LVU¹⁵.

Med hjälp av denna lag kan samhället omhänderta ta barn och unga på grund av brister i hemmiljön. Enligt 2 § Kan brister i hemma miljön bestå utav vårdnadshavarens handlingar emot barnet, så som fysisk samt psykisk misshandel, otillbörlig utnyttjande, brister i omsorg eller något annat i hemmet som kan vara en påtaglig risk som skadar barnets hälsa samt dess utveckling. Denna lag tillämpas upp till att barnet samt ungdomen fyllt 18 år. Ett omhändertagande enligt 3§ kan ske på grund av brister i den unges eget beteende. Det kan handla om missbruk, brottslig verksamhet eller annat socialt destruktivt mönster. Denna lag kan även tillämpas på ungdomar upp till 21 år.¹⁶

Studier ifrån socialtjänsten har visat på att de missar att se pojkarnas komplexa utsatthet som både offer samt förövare¹⁷. Pojkarnas roll i att kontrollera samt misshandla närstående kvinnor framkommer inte i journalerna som berör omhändertagandet av pojkar utan det finner forskarna i akter som behandlar omhändertagandet av flickor.¹⁸ Forskarna menar på att LVU samt dess tillämpning utav denna lag är utformad för pojkar med asocialt problem så som tydligt inslag av kriminalitet, våld samt missbruksproblem men att det missar pojkar som lever inom en heder-kontext¹⁹. Här menar forskarna på att LVU är rättslig försvagad²⁰. Då pojkarnas socialisation som legitimerar olagliga handlingar gentemot de kvinnliga familjemedlemmarna har näst intill förblivit dolt.

---

¹³ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> 56

¹⁴ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid 57

¹⁵ https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/12728/1997-10-15_1997_15.pdf

¹⁶ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 214

¹⁷ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 229

¹⁸ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 215

¹⁹ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 219

²⁰ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 213

Tidigare forskning

Vad är en hederskultur?

Hederskultur är ett upprätthållande av en starkt patriarkal maktstruktur.

Det är en kollektivistisk levnadsstil som styrs av en köns-relaterad hierarki vars värderingar, normer samt attityder styrs av de manliga familjemedlemmarna. Normsystemet är köns-betingat, vilket innebär att det existerar olika socialisationsprocesser som skiljs åt beroende på ens biologiska kön.²¹ Flickornas socialisation består av att underkasta sig den hierarkiska patriarkala maktstrukturen. Flickans främsta uppgift är att bevara familjens heder genom att skydda sin kyskhets och hennes hela autonomi ägs samt kontrolleras av familjen och släkten. Flickans begränsning är existentiell, vad hon än gör så förblir hon begränsad av de faktum att hennes biologiska kön är flicka. Vad hon än gör skulle kunna utgöra ett hot emot familjens heder²². Pojkarnas begränsning är essentiell, vilket betyder att deras begränsning består av att de måste upprätthålla den patriarkala maktstrukturen samt bevara familjens heder. Pojkarna socialiseras in i ett system som legitimerar maktutövande över det biologiska könet flicka. Pojkarna socialiseras i tidigt ålder till att legitimera kontrollen av kvinnas sexualisering samt inskränka de kvinnliga familjemedlemmarnas liv och att även vid behov vara bredd att använda våld samt döda kvinnliga familjemedlemmar om det så behövs.

Betydelsen av heder

Heder inom hederskontexten betyder respekt, ära samt aktning. Kollektivets sociala värde kräver att heder är absolut, antingen har gruppen det eller saknar gruppen det.

Anledningen till varför begreppet heder är viktigt inom denna kontext är att den påverkar gruppens politiska samt sociala ställning. Utan heder mister gruppen sitt anseende, de blir utstötta ur gemenskapen samt förlorar de privilegier gemenskapen bidrar med. Det sociala värdet individen har avgör gruppens sociala värde. Detta betyder att en individs handling påverkar hela gruppens sociala värde. Ju högre socialt värde gruppen har desto starkare påverkan och makt får gruppen inom kollektivet.²³

---

²¹ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 235

²² Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 236

²³ <https://www.kriminalvarden.se/globalassets/publikationer/forskningsrapporter/hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf> sid 13

Att vara både offer och förövare

Vad händer med människor som delar hederskulturella normer och värderingar som dessutom lever i ett svenskt samhälle som inte accepterar våld och förtryck i hedersnamn? Hedersvåld och förtryck är ett globalt problem där unga pojkar och killar är både förövare samt offer inom två olika och motstridiga värderingssystem.

Heder - En manlig angelägenhet

Heder inom hederskulturen tillfaller endast manliga familjemedlemmar medan kvinnorna endast ses som bärarna av hedern inom familjen. Männen bevarar hedern genom att kontrollera samt bevara kvinnans oskuld, kyskhetsmanifestet uppenbaras via kvinnors kroppar. Konkret innebär detta att hennes sexualitet upphör att vara hennes egen samt att hon måste hållas övervakad samt kontrollerad. När kvinnan befriar sig ifrån den manliga hedern genom att erkänna sig själv som en individ med rättigheter att själv få välja partner, klä sig som hon vill, våga bli förälskad på egna villkor, när hon vågar bryta kyskhetsnormer och dess värderingar som existerar inom kollektivet. Det är först då familjen förlorar sin heder. Detta innebär att så fort en flicka bryter emot kollektivets normer och värderingar blir flickan eller kvinnan skamlös. För att upprätthåller hederskulturens mekanismer är det därför viktigt att flickor som bryter mot kollektivets regler får ta del av de konsekvenser som följer. Det är nu pojkarnas komplexa utsatthet som både förövare men även som ett offer synliggörs.²⁴ Pojkarna och de unga killarna hamnar i en vanmakts situation där de måste acceptera situationen samt göra det bästa utav den makt som tillfaller dem, det blir deras ansvar att återställa hedern igen. De unga männen måste bevara samt upprätthålla sin familjs heder i annat fall blir de själva exkluderade ifrån gemenskapen samt att hela deras sammanhang går förlorat då de har tappat sin heder.

---

²⁴ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 11

Hederskulturens straff

Att bryta mot familjens normer och värderingar bedöms som brott av allvarlig karaktär och därmed är även straffen omänskligt hårda. Syftet med straffet är att ta tillbaka makten och heder. Straffet kan vara allt ifrån fysiskt våld till psykiskt våld som exempelvis kränkningar samt nedvärderande bemötande. I vissa fall sker det även hedersmord genom framtvingat självmord. Våldet anses vara legitimt och ses som en oundviklig handling inom denna kontext. Våldet samt förtrycket sker kollektivt samt oftast väl genomtänkt. Kulturnormer och värderingar kan tvinga en till att döda sitt egna barn samt sitt egna syskon om det så krävs.

Socialisationen inom hederskulturen

Socialisationen för barnen inom en hederskultur är köns-betingat och sker inom två olika normsystem beroende på kön.²⁵ De befinner sig inom ett parallellt samhälle med motstridiga normer och värderingar. Forskning har visat på att pojkar samt unga män som växer upp i två motsägande normsystemet kan resultera i att de få dubbla roller som både förövare och offer. De hamnar i en maktsituation som även indirekt är en vanmakt situationen.²⁶ Detta är en osund samt en problematisk manlighet inom hederskulturen.²⁷ Värdegrunder inom hederskulturer är auktoritet, hierarki, förtryck, lojalitet samt beroendehet. Pojkarnas socialisation inom detta system sker genom systrarna. De socialiseras in till att deras kön har ett högre mänskligt värde än flickornas. Socialiseringsprocessen legitimerar våld och förtryck emot det kvinnliga könet. Pojkarna är de som utgör mellansiktet mellan systrarna och färderna inom familjen. De har därför en nyckelroll med både ansvar och makt att bevara, upprätthålla samt att försvara hedern inom familjen.²⁸ Pojkarna är inte endast ansvariga för deras egna handlingar utan det är även ansvariga för sina systrars samt eventuella makars handlingar.

Socialisationen lär dem att kontrollera samt behärska den kvinnliga kroppen, bestämma över hennes sexualitet, bevarande av flickans oskuld samt skydda hennes fruktbarhet.²⁹ Bröderna förväntas att kontrollera sina systrar samt deras kvinnliga familjemedlemmar inom samhällets

---

²⁵ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 235

²⁶ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 36

²⁷ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 102

²⁸ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 213

²⁹ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 55

alla sfärer de kan tänkas delta i, tex kan övervakningen ske inom skolan och fritidsgården. Syftet med att kontrollera det kvinnliga familjemedlemmarna är att förhindra deltagande i sammanhang som kan ge familjen ett dåligt rykte.³⁰

Att uppfattas som en dålig son är det värsta dessa pojkar och killar kan vara med om då de förlorar hela sin identitet, sin gemenskap. Pojkarnas och killarnas begränsningar inom hederskulturen är essentiell. Detta innebär att hela deras uppväxt har baserats på normer och värderingar som går ut på att upprätthålla kontrollerande mekanismen inom hederskulturen. Samtidigt som det själva har ett större handlingsutrymme med frihetsprivilegier. De kan ha egna aktiviteter, egna fritidsintressen, vänner, socialt liv, de kan även ha en flickvän tills den dagen de ska gifta sig. Då är det familjen som oftast avgör val av partner eller att han själv kan få välja men utifrån kraven familjen ställer.³¹ Följs inte reglerna riskerar de att själva bli bortgifta eller att de skickas i väg på uppfostringsresor om de missköter sig.³²

Hederskulturen är hetero-normativ

”En god son är en heterosexuell son”³³

En son är familjens förlängda arm för att kontrollera samt bevaka sina systrar men även för att beskydda samt bevara familjens heder. Att ha annan sexuell läggning än den heterosexuella anses vara så pass skamligt att det inte får existera. Homosexualitet är en av de få beteende där pojkar straffas hårt av familjen.³⁴

Skam

Denna målgrupp faller lätt offer för skambeläggandet.³⁵ De får växa upp inom ett normsystem som socialiserar in dem i att internalisera skam. Konsekvensen blir att pojkar och killar växer upp i en destruktiv känslomässig miljö. Inom hederskulturen skall pojkar och killar inte känna skam eller visa sig svag. En exponering av både skam och svaghet hos pojken eller killen kan

---

³⁰ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 35

³¹ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 39

³² Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 79

³³ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 54

³⁴ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 55

³⁵ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 208

leda till att det sker ett dubbelt skambeläggande hos dem. Med detta menas att pojkar och killar skäms för att de skäms.³⁶ De utvecklar en reflexmässig projicering av skuldbeläggande samt ilska av den andre.³⁷ Går de utanför systemets normer och värderingar så riskerar de att bli förnedrande på sätt att deras mänskliga värde som män kränks. För att kunna hantera skambeläggandet så har det utvecklats strategier så som självdestruktivitet, isolering samt avledning. Ytligare en konsekvens är att dessa pojkar och killar riskerar att utveckla en patologisk skam som är en oerhört smärtsam samt föder fram själv-nedvärderande tankesätt och självhat. När pojkarna skuldbeläggs för att ha vanärat familjens heder har de även misslyckats med att skydda familjens heder. Viktiga egenskaper för att blir en del av den kollektiva manligheten är mod, lojalitet samt tuffhet.³⁸

- Män ska inte visa svaghet eller öppet visa smärta.
- Män ska demonstrera djärvhet, ha övermod samt attraheras av våld.
- Män ska ha status, dominans samt makt över andra.
- Män skall inte uttrycka ömma känslor, beroende, värme och empati.

Manlighet och Heder

Grundteorin om hedersförtryck

Mehrdad Darvishpour är senior lektor och forskare i socialt arbete vid akademien för hälsa, vård och välfärd vid Mälardalens högskola. Han disputerade år 2003 vid sociologiska institutionen vid Stockholms universitet med en avhandling om makt och konflikter inom invandrafamiljer.

För att få en djupare förståelse av hederskulturens mekanismer så krävs det ett enligt

Darvishpour ett mångdimensionellt perspektiv. Darvishpour menar på det krävs en förståelse av att det är flera olika maktperspektiv som samverkar med varandra inom en familj efter en invandring. Han talar om kultur, klass, kön, migration samt maktförskjutnings-perspektivet.³⁹

---

³⁶ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 193

³⁷ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 199

³⁸ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 192

³⁹ PERSPEKTIV PÅ MANLIGHET OCH HEDER Merike Hansson sid 16

Att förklara hedersvåld som ett kulturellt fenomen med etniska särdrag räcker inte utan hedersvåld bör analyseras utifrån ett maktperspektiv.⁴⁰

”Ett mångdimensionellt perspektiv som tar in såväl klass som etnicitet, kön och generation och dessa aspekter samverkan med varandra ger bättre förutsättningar att förstå dessa familjekonflikter. Det innebär att ett perspektiv som fokusera på maktfördelningen och maktförskjutningen mellan familjemedlemmarna kan öka förståelsen av hedersvåld i Sverige.”⁴¹

En utmaning för många invandrarfamiljer är att det är svårt att anamma det svenska familjenormerna eller familjekonstellationerna. Män kan ha en större motstånd mot att vilja anamma det nya hemlandets normer och familjekonstellationer vilket till stor del beror på att männens makt blir ifrågasatt vilket oftast leder till att de förlorar makt till makt till kvinnorna och ungdomarna.⁴² I det nya samhället kräver kvinnorna jämställdhet medan ungdomarna kräver rätten att få ta egna beslut själv. Männerna kan känna sig marginaliserade i det nya hemlandet vilket även kan vara en förklaring till varför de använder de sig av övervåld för att bibehålla kontrollen samt upprätthålla sin övermakt.⁴³ Darvishpour menar på att män vid invandring går minste om sina manliga privilegier samt att mannen vid invandring gör en klassresa neråt.⁴⁴

”I många iranska familjer tenderar männen att leva i gårdagen, kvinnorna i nuet och barnen i framtiden.”⁴⁵

Darvishpour menar på att socioekonomiska förhållanden så som utanförskap, klassklyftor och diskriminering förhindrar en god jämställdhetsutveckling.⁴⁶ Han menar att det krävs ett

---

⁴⁰ PERSPEKTIV PÅ MANLIGHET OCH HEDER Merike Hansson sid 17

⁴¹ PERSPEKTIV PÅ MANLIGHET OCH HEDER Merike Hansson sid 27

⁴² PERSPEKTIV PÅ MANLIGHET OCH HEDER Merike Hansson sid 21

⁴³ PERSPEKTIV PÅ MANLIGHET OCH HEDER Merike Hansson sid 19

⁴⁴ PERSPEKTIV PÅ MANLIGHET OCH HEDER Merike Hansson sid 29

⁴⁵ PERSPEKTIV PÅ MANLIGHET OCH HEDER Merike Hansson sid 18

⁴⁶ PERSPEKTIV PÅ MANLIGHET OCH HEDER Merike Hansson sid 36

genusperspektiv samt ett jämställdhetsperspektiv för att förbättra männens förutsättningar över att vara en del av det nya samhället.⁴⁷ Samtidigt som samhället behöver lära sig att skilja på sympati och empati. Samhället ska inte ge efter för patriarkala krav samtidigt som kvinnorna behöver mer maktresurser för att motverka deras utsatta situation. Samhället behöver även en ökad förståelse för männens situation så att inte deras minskade makt och inflytande leder till ökat våld i samhället.⁴⁸

Vidare syftar Darvishpour på att ungdomar med utländska bakgrunder kan uppleva diskriminering samt vara med om en social exkludering. Darvishpour menar på att diskriminering förstärker patriarkala värderingar speciellt bland pojkar samtidigt som det kan leda till att den etniska identifikationen skapa samhörighet med patriarkala värderingar. Samhällets stigmatisering av unga ”invandrare” kan leda till att de får en negativ bild om sig själva samt samhället. Detta kan leda till att de väljer att vara utanför familjens samt samhällets normer vilket resulterar i att de hamnar ett mellanförskap. Ungdomar som är trygga i sin anknytning som tillsammans med sina föräldrar får stöd kan utveckla en egen identitet till både familjens etniska tillhörighet samt till majoritetssamhälle.

”De kan gå ifrån att leva mellan två världar till att leva med två världar”⁴⁹

Bakgrundsstatistik

Under 2000-talet har ett flertal större studier och rapporter gjorts av unga från en hederskontext i Sverige. Undersökningar som visar på flickors utsatthet för våld och förtryck i hedersnamn bör förstås ur ljuset av att även pojkarna är ett offer inom detta system, ju tydligare statistik på flickornas utsatthet desto tydligare indikationer på pojkars utsatthet. En av de viktigaste rapporterna är Ungdomsstyrelsens rapport *”Gift mot sin vilja”* från 2009, i den undersökningen uppgav ca 70 000 ungdomar att de upplevde en begränsning i val av partner utav av dem uppgav ca 8 500 unga att de inte själva fick välja partner.⁵⁰ På frågan

---

⁴⁷ PERSPEKTIV PÅ MANLIGHET OCH HEDER Merike Hansson sid 37

⁴⁸ PERSPEKTIV PÅ MANLIGHET OCH HEDER Merike Hansson sid 36

⁴⁹ PERSPEKTIV PÅ MANLIGHET OCH HEDER Merike Hansson sid 37

⁵⁰ http://www.regeringen.se/49c72e/contentassets/738becd6961e4a3d8d986c00b8c8bc9e/nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-och-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-sou_2015_55.pdf sid 66

”Vem väljer din framtida partner?” svarade ca 82 procent av flickorna att de själva inte tillåts välja framtida partner medan 89 procent utav pojkarna uppgav att de inte själva fick välja partner.⁵¹ Detta visar på att killarna är lika kontrollerade över att få välja partner.

Föreningen “*Varken hora eller kuvad*” genomförde år 2016 två olika rapporter om ungas utsatthet inom hederskulturen. Deltagarna bestod av 1200 ungdomar samt ett 50 tal vuxna ifrån Göteborgs socialt och ekonomiska utsatta förorter samt 1100 ungdomar och ett 50 tal vuxna ifrån Stockholms socialt och ekonomiska utsatta förorter. Kartläggningen visade att flickors frihet är starkt inskränkt av dess föräldrar, släktingar och av omgivningen samt att hedersnormer även drabbar killar. En överväldigande majoritet av pojkarna vill inte tillåta sina systrar ha könsöverskrinade relationer. Samtidigt råder det en stark kyskhetskultur där över 70% av föräldrarna förväntar sig att flickorna skall vara oskulder. Deltagarna visade även på starka reaktioner på frågan om homosexuella relationer som enligt de inte ens skulle existera. Kartläggningen tolvhundra visade även på en låg tillit inför skolan samt myndigheter så som sociala myndigheter samt polisen. Rapporten tolvhundra visade även att det är en positiv inställning gentemot religiös extremismen så som Isis, Jihadism, religiös extremismen och dylikt.⁵² En stark kyskhetskultur där över 70% av föräldrarna förväntar sig att flickorna skall vara oskulder innebär även att killarna antagligen kommer att få en roll med att bevaka sina systrar.

Kartläggning

Stockholm stad genomförde år 2008 oskuld och heder. En undersökning av flickor och pojkar som lever under hederskontroll i Stockholms stad.⁵³ Samt ungdomsstyrelsen som år 2009 genomförde en kartläggning bland Stockholms nionde klassare, om rätten att själv få välja vem man ska gifta sig med.⁵⁴ Kartläggningen som gjordes år 2008 i Stockholm stad visade på problematikens utbredning⁵⁵. Kartläggningen nedan visar på flickors utsatthet i siffror.

---

⁵¹ https://www.mucl.se/sites/default/files/publikationer_uploads/gift-mot-sin-vilja.pdf sid 89

⁵² <http://vhek.se/tolvhundra-kartlaggning-av-hedersfortryck-i-goteborg/>

⁵³ <http://www.tris.se/wp-content/uploads/2013/11/Oskuld-och-heder-Schlytter-m.fl.-2008.pdf>

⁵⁴ <http://www2.ungdomsstyrelsen.se/butiksadmin/showDoc/ff808081234c242301234c4bbb830004/GiftMotSinVilja.pdf>

⁵⁵ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 21

Samma kartläggning kan även visa på pojkarnas och killars utsatthet som både offer och förövare⁵⁶. Resultat visade på att:

- Var tredje flicka med två utländska föräldrar måste följa hedersnormer samt dess värderingar och traditioner. Flickornas handlings utrymme är begränsat genom att de inte får delta i alla skolämnen, förväntas vara oskuld vid giftermål, samt inte alltid får välja partner.
- Pojkars handlings utrymme är begränsat när det kommer till val av partner inför giftermål. Deras begränsningar består utav av att kontrollera systrars och det kvinnliga kusinerna i vardagen.
- Vart tredje pojke med två utländska föräldrar behöver följa hedersnormer, värderingar.
- Ytterst få pojkar omhändertas på grund av att de utsätts för hedersvåld och förtryck. Utredningar ifrån socialtjänsten har visat på att bröder är maktutövarna samt att de även kontrollerar sina systrar samt de kvinnliga familjemedlemmarna. Trots att pojkarna samt männens maktutövande har dokumenterats hos socialtjänsten så har det inte lett till särskilda insatser. Socialtjänsten har missat att pojkar är både förövare samt ett offer inom denna kontext.

Rapport Elvahundra samt Tolvhundra

Våren 2016 släppte organisationen “*Varken hora eller kurvad*” två kompletterande rapporter som kom att heta *elvahundra* samt *tolvhundra*.⁵⁷ Kartläggningen bestod av enkätundersökning som genomfördes på 1100 barn och unga i åldern 12–18 år samt ett 50-tals intervjuer med vuxna. Rapporten elva hundra visade på att överväldigande majoritet av pojkarna/ unga män inte vill tillåta sina systrar könsöverskrinanden relationer. Samtidigt uppgav mer än 70% av föräldrarna att förväntar sig att flickorna skall vara oskulder. Detta visar på att det råder en stark kyskhetskultur. Deltagarna visade även starka reaktioner på frågan om homosexuella relationer som enligt deltagarna inte ens existerar på kartan. Kartläggningen tolvhundra visade på en låg tillit inför skolan samt myndigheter så som sociala myndigheter samt polisen. Rapporten tolvhundra visade även på att det är en positiv

---

⁵⁶ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 21

⁵⁷ <http://vhek.se/wp-content/uploads/2016/11/ELVAHUNDRASTOCKHOLM.pdf>

<http://vhek.se/wp-content/uploads/2016/11/1200VARKENHORAELLERKUVAD.pdf>

inställning gentemot religiös extremism som såsom Isis, Jihadism, religiös extremism och dylikt.⁵⁸

Ungdomsstyrelsens rapport år 2009 gift mot sin vilja

Ungdomsstyrelsens rapport år 2009 visar bland annat på att ca 70 000 ungdomar upplevde en begränsning i val av partner samtidigt som ca 8 500 unga uppgav att de inte själva fick välja partner.⁵⁹ Enligt Schlytter benämns detta som paternalism då ungdomen anses inte själv kunna vara kapabel att avgöra vad som är bäst för den. Detta innebär att de äldre inom familjen samt släkten anser sig ha rätten att avgöra vad som är bäst för ungdomen. Familjen samt släktens bästa går alltid före ungdomens bästa.⁶⁰ Socialiseringen av den unge sker inom hemmet av föräldrarna i mycket tidigt ålder där normer och värderingar överförs generationer emellan. Statistiken har även visat på att pojkar är i något högre siffra mer utsatt för påtvingat tvångsäktenskap. *Tex på frågan om, vem väljer din framtida partner?* Svarade ca 82 procent av flickorna att de själva får välja framtida partner. På samma fråga pojkarna fick uppgav ca 89 procent att de fick välja partner.⁶¹

---

⁵⁸ <http://vhek.se/tolvhundra-kartlaggning-av-hedersfortryck-i-goteborg/>

⁵⁹ http://www.regeringen.se/49c72e/contentassets/738becd6961e4a3d8d986c00b8c8bc9e/nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-och-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-sou_2015_55.pdf sid 66

⁶⁰ https://www.mucof.se/sites/default/files/publikationer_uploads/gift-mot-sin-vilja.pdf sid 81

⁶¹ https://www.mucof.se/sites/default/files/publikationer_uploads/gift-mot-sin-vilja.pdf sid 89

Egen undersökning

Jag har valt att göra fördjupande gruppintervjuer med fem killar och unga män i ett segregerat område i Stockholm. Under intervjuerna har jag utgått från Yvonne Hirdman's teorier om genussystemets könsmaktsordning. Jag valde att ställa frågor för att få fram pojkarnas uppfattning om hur de ser på sig själva och indirekt deras syn på heder, jämlikhet och sexualitet.

Intervjuaren - Har du någon nära manlig förebild i din närhet, någon du känner, någon du har tillgång till?

A- Profeten Muhammad

Intervjuaren- någon som lever nu, någon som ni känner, någon som finns i eran närhet?

B- Ingen

C- Har ingen förebild

D-Jag ser inte upp till någon

Intervjuaren- Ok.

Intervjuaren- "Vad är en bra förebilder för er?"

A- Någon som stöttar dig, vill dig väl.

B- Jag vet inte

C- Någon som kanske har allt under kontroll i sitt liv, någon som vet hur man ger ge bra råd och inte dåliga, hjälpa dig i livet, det är en bra förebild.

Intervjuaren- "Vilka förväntningar har du på dig själv som kille"

A- Jag har stora förväntningar på mig själv.

B- Ingenting stort men vill ha bra med pengar, hus, jobb, ha råd att köpa allt jag vill ha. Ha råd att ha en tjej.

C- Ingen kommentar

Intervjuaren – Ok... men vad är kvinnligt för er?

A- En bra kropp, utseendet är viktigt, ta hand om sig själv, lyssna, snygga

Intervjuaren- Kan man göra det som anses vara typiskt kvinnligt?

A- Ingenting är omöjligt

B- Klart det går

C- Klart killar kan göra exakt allting som tjejer

D- Det finns gränser alltså

Intervjuaren – Vad för gränser?

A- Alltså ... börjar gå som en tjej, då börjar du vilja bli som en tjej

B- Går du som en tjej då är du bög, förstår du?

Intervjuaren- "Vad är manligt?"

A- Att man är stark, att man har en kuk Förstår du? Du är född som en man med en K** då är du en man.

B- En man är någon som inte bete sig som en tjej, så där bögigt...

C- Sluta vara en homofob

D- Jag gilla inte bögar

E- Jag har inget emot dom, men de ska hålla sig på kant, förstå du, annars risker det att bli scener, förstår du?

F- Jag är en homofob

Intervjuaren- Varför är du en homofob?

A- Jag tycker inte om bögar, om du föddes till en man, du är en man. Så är det bara!

Intervjuare- Mm... alltså ni talar om det biologiska könet, det kön en föddes med. Men hur är det med sociala könet, det kön samhället skapar åt en?

B- Alltså lyssna. det finns inget som heter det sociala könet, det finns inget som heter off-line kön, ingenting som heter inline kön, det bara något som heter man eller kvinna.

C- Alltså de springer omkring på stan halvnakna på Pride vad är det här, liksom?

D- Sen om någon skulle göra illa de eller attackera dom så blir det värsta saken utav det. Men om en täckt kvinna går på stan med sjal på huvudet så blir hon uttittad? Har jag fel?

E- Ja, det stämmer

Intervjuaren- Så manligt för er är att födas med det manliga könsorganet samt vara fysiskt stark och inte bete sig som en tjej, alltså en kille ska inte sminka sig, vara så utseendefixerade, inte fixa sina ögonbryn? Inte vara rädd för att slås?

A- Ja

Intervjuaren - "Vad betyder machokulturen för dig?"

A- Machokulturen är en norm

B- Normer är det en man skall leva efter

C- Du ska vara manlig, alltså om någon vill slås, ska du slås

Intervju med fritidspedagog

Intervjuaren - Vad anser du att målgruppen har för behov? Utifrån där du befinner dig idag?

A- De behöver trygga träffpunkter, förebilder som är utomstående, de behöver bli sedda samt bekräftas. De behöver lära sig att känna tillit de till vuxna, de behöver en vuxen som de kan berätta saker för som deras familj aldrig skulle ha accepterat. De behöver mycket stöd, de behöver vuxna som kan få dem att utvecklas, de behöver en vuxen förebild som får bort ifrån centrum där de äldre killarna håller på med en massa grejer.

Intervjuaren - Vad ser du för utmaningar inom denna målgruppen?

A – Samhället stigmatiserar dessa unga på olika sätt tex hur orten framställs inom media. Många av dessa unga saknar en eftergymnasial utbildning, de har svårt att få jobb, de rör sig sällan utanför det egna området. Killarna känner sig utpekade av den bilder som media framhäver av samt deras område. De har anammat den bild som media visa av deras område. Killarna har tagit till sig vad samhället säger till dom är. Detta har lett till en ond cirkel då unga från orten inte vill lämna området, de väljer de det trygga framför det okända. De väljer att hålla sig i orten och gör sina pengar. De som händer är att våra unga här blir påverkade av de äldre på centrum.

Intervjuaren - Anser du att finns outtalade begränsningar för denna målgruppen?

A – Förutom att de känner sig stigmatiserande ifrån resten av samhället så saknar de en tilltro på sig själv, de saknar ett tillräckligt bra självförtroende för att kunna våga ta sug ut ifrån deras trygghetszon, tex de känner att de inte är tillräckligt bra för att gå på en skola i stan för dåliga för att plugga till jurist.

Intervjuaren - Har de äldre i området en positiv inverkan på de yngre killarna?

A- Dom äldre i dag sviker de yngre. När jag var barn fanns de äldre som förebilder, vi hade vuxna som såg och bekräftade oss. Detta saknar dagens ungdomar.

Intervjuaren - Anser du att det finns bra förebilder med bra värderingar i dagsläget för dessa unga killar?

A- Det finns med det är för få, de behöver få tjejer som förebilder och inte endast manliga förebilder tex en kvinnlig fritidspedagog måste säga till flera gånger för att killarna skall lyssna medans det räcker med att en manlig kollega kommer in så lyssnar de på tillsägelsen. De behöver lära sig att lyssna samt respektera bägge könen på likavillkor, just därför behövs det även kvinnliga förebilder. Det är viktig för deras fortsatta utveckling att lära sig känna både tillit samt respekt för bägge könen.

Intervjuaren - Hur jobbar du för att bemöta målgruppens behov?

A- jag använder mig utav situations anpassat ledarskap vilket konkret innebär att jag i situationen skulle kunna säga: vad hade du gjort om det vart du? Jag visar att jag är en pålitlig vuxen som finns där för dom, tex när mitt pass är slut för kvällen, kör jag alltid förbi centrum först för att se till att de inte hänger där. Jag ser till att de tar sig hem, kör hem dem om det behövs. Jag jobbar med att få dem att känna en tillit inför mig samt att jag är en trygg vuxen som finns där. Just tilliten är mycket för kids ifrån orten, som aldrig litat på någon utomstående. Det vi gör först och främst på är att skapar trygga träffpunkter, vi har gemensamma aktiviteter så som läxläsningen och körkortsteori. Vi har diskussioner som kan handla om gängmedlemmar, gängkrig till om det är okej att bära på vapen, slå tjejer, mm. Utifrån deras val av diskussionsämne så lyssnar vi in vad de säger därefter jobbar vi för att påverka i positiv utveckling.

Analys

Har du någon nära manlig förebild i din närhet, någon du känner, någon du har tillgång till?

A- Profeten Muhammad

Intervjuaren- någon som lever nu, någon som ni känner, någon som finns i eran närhet?

B- Ingen

C- Har ingen förebild

D- Jag ser inte upp till någon

Detta svar hade jag inte räknat med. Kan heller inte finna en förklaring utifrån Hirdman teori om unga pojkars avsaknad av förebilder. Däremot kommer jag att utveckla min analys av detta svar i min diskussion.

Vad är en bra förebild för er?

A- Någon som stöttar dig, vill dig väl.

B- Jag vet inte

C- Någon som kanske har allt under kontroll i sitt liv, någon som vet vad den gör, en person som kan ge bra råd och inte dåliga, hjälpa dig i livet, det är en bra förebild.

Min analys utifrån pojkarnas svar på vilka egenskaper kännetecknar en förebild är egenskaper som även är normer i majoritetssamhället. Ungdomarna beskriver ett behov av att få känna tillit till vuxna samt hjälp att bli självständiga. Hirdman benämner detta som att genussystemet kodexordningens där ungas socialisering sker via samhällets lagar, värderingar samt principer. Samhället förväntar sig att könen utifrån den biologiska tillhörigheten skall utveckla en självständighet samt känna tillit till medmänniskor.

Vilka förväntningar har du på dig själv som kille?

A- Jag har stora förväntningar på mig själv.

B- Ingenting stort men vill ha bra med pengar, hus, jobb, ha råd att köpa allt jag vill ha.

C- Ingen kommentar

Detta var en fråga som utgick ifrån Hirdman's teori om genuskontrakt som går i arv ifrån fäder till söner ifrån mödrar till döttrar⁶². Utifrån denna fråga ville jag ta reda på vilka förväntningar de har på sig själv. Samt samtidigt försöka få fram förväntningar och egenskaper ur genuskontraktet. Men fann att inget av svaren tillfredsställde mitt syfte med frågan. Däremot kommer jag att utveckla min analys av detta svar i diskussions delen. Vad är kvinnligt för er?

Intervjuaren – Ok... men vad är kvinnligt för er?

A- En bra kropp, utseendet är viktigt, ta hand om sig själv, lyssna, snygg

Pojkarnas beskrivning var detaljerad samt att gruppen gemensamt hade en klar bild av hur en tjej skall se ut. Denna typ av kontraktstillämpningen visar på hur könen är både bärare samt verkställare av systemet som begränsar dem. Vilket leder mig in på Hirdman's genuskontrakt som innehåller specificerande konkreta detaljer om hur respektive kön skall se ut samt bete sig gentemot varandra. Ett exempel enligt genuskontraktet tillåts inte en man att bära en klänning⁶³. Med detta menar Hirdman att det finns föreställningar, lagar samt principer en man respektive kvinna skall följa detta benämner Hirdman som idealtyps-relationen. Genuskontrakt är noga specificerat på så sätt att det näst intill kan likna ett äktenskapskontrakt⁶⁴.

Kan man göra det som anses vara typiskt kvinnligt?

A- Ingenting är omöjligt

B- Klart det går

C- Klart killar kan göra exakt allting som tjejer

D- Det finns gränser alltså

Vad för gränser?

A- Alltså ... börjar gå som en tjej, då börjar du vilja bli som en tjej

B- Går du som en tjej då är du böj, förstår du?

Min analys utifrån Hirdman teori på frågorna om en man kan göra det som anses vara typiskt kvinnligt samt på uppföljningsfrågan om vad gränserna betyder. Utifrån Hirdman's teorier om

---

⁶² <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid54

⁶³ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid54

⁶⁴ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid52

genuskontrakts föreställningar så ställde jag denna frågan för att jag ville belysa de egenskaper som råder i samtiden. Hirdman teori benämner begreppet genuskoreografi, här menar hon att könen testas de förmåner de har fått via genuskontraktet. Bägge könen börjar med abstrakta observationer av vad det innebär att aktivt töja på gränssättningar samt vad det innebär för respektive kön att röra sig inom tabubelade zoner. Resultatet blir ett synliggörande av dikotomiseringen.⁶⁵

Vad är manlighet?

A- Att man är stark, att man har en kuk Förstår du? Du är född som en man med en kuk då är du en man.

B- En man är någon som inte bete sig som en tjej, så där bögigt...

C- Sluta vara en homofob

D- Jag gilla inte bögar

E- Jag har inget emot dom, men de ska hålla sig på kant, förstå du, annars risker det att bli scener, förstår du?

B- Jag är en homofob

Varför är du en homofob?

A- Jag tycker inte om bögar, om du föddes till en man, du är en man. Så är det bara!

Intervjuare- Mm...alltså ni talar om det biologiska könet, det kön en föddes med. Men hur är det med sociala könet, det kön samhället skapar åt en?

B- Alltså lyssna. det finns inget som heter det sociala könet, det finns inget som heter off-line kön, ingenting som heter inline kön, det bara något som heter man eller kvinna.

C- Alltså de springer omkring på stan halvnakna på Pride vad är det här, liksom?

D- Sen om någon skulle göra illa de eller attackera dom så blir det värsta saken utav det.

Men om en täckt kvinna går på stan med sjal på huvudet så blir hon uttittad? Har jag fel?

E- Ja, det stämmer

Min analys utifrån Hirdman teori på frågorna vad är manligt samt uppföljningsfrågan på varför en är en homofob är att genuskontraktet har skapat männen ett privilegierat maktsystem. Gränsöverskridningen inom genuskontraktet skapar motsättningar samt

---

⁶⁵ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid 54

friktioner mellan könen detta benämner Hirdman som ett gränsskrig⁶⁶. När ett förtryck blir synliggjord bidrar detta till ett konstant ifrågasättande som leder till att en kris uppstår. Krisen som uppstår är en konsekvens av att genuskontrakten förfaller samt att dikotomin blir synliggjord⁶⁷. Här menar Hirdman att denna typ av könsöverskridande handlingar kan bidra med ökat våld samt motstånd⁶⁸.

Vad betyder machokulturen för dig?

A- Machokulturen är en norm

B- Normer är det en man skall leva efter

C- Du ska vara manlig, alltså om någon vill slås, ska du slås

Detta svar synliggjorde den hegemonisksfären som existerade inom denna gruppen.

Gruppdeltagarna visade på att det fanns en tydlig kollektivistisk uppfattning om att machokulturen uppfattas vara en självklar norm som killar förväntas att leva efter.

De var alla överens om vilka egenskaper en man skulle ha

Detta svar visade på en tydlig indoktrinering av hur män respektive kvinnors skall vara. Detta benämner Hirdman som samhällets grund till genuskontraktet dvs hur samhället skall socialisera in barn till deras respektive könsroll. Konsekvensen blir att utifrån det biologistiska könet sker det en avgränsning. Alla i gruppen var tydliga med att uppge normen som en egenskap som killar förväntas att följa. Därav är macho normen en begränsning för pojkar. Detta benämner Hirdman som en existentiell begränsning.

---

⁶⁶ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid 55

⁶⁷ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> 56

⁶⁸ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid 57

Diskussion

Har du någon nära manlig förebild i din närhet, någon du känner, någon du har tillgång till?

A- Profeten Muhammad

Intervjuaren- Någon som lever nu, någon som ni känner, någon som finns i eran närhet?

B- Ingen

C- Har ingen förebild

D- Jag ser inte upp till någon

Detta svar hade jag inte räknat med.

Anledningen till denna fråga var att jag ville belysa ungas socialisering i ett privilegierat maktsystem som endast tillfaller det manliga könet.⁶⁹ Jag utgick ifrån Hirdmans teori om genuskontraktet som går i arv ifrån fäder till söner.⁷⁰ Inom hederkontexten förväntas pojken föra släkt namnet vidare. Detta gör han genom att ärva samt att internalisera makt till att bli hans manliga identitet.⁷¹ Pojkarna befinner i sig inom en maktstruktur som ge dem stor makt över närstående kvinnor samtidigt som pojkarna beskriver makten som en begräsning för dem. Detta är vad Hirdman skulle benämna som en essentiell begräsning.⁷² Enligt Schlytter och Rexvid forskning skulle deras förebilder vara fäder, bröder, kusinerna eller annan manlig person i deras närhet.⁷³ Killarna anser sig inte ha några manliga förebilder varken fäder, bröder eller annan manlig förebild i deras närhet. Men de hade en tydlig uppfattning av vilka egenskaper en bra förebild ska ha. Enligt Darvishpour teori skulle detta svar har motiverats av att fäderna har förlorat makt till den yngre generationen men även att fäderna vid immigration till Sverige gör en klassresa nedåt då de även går miste om deras manliga privilegium. Vidare visade mitt resultat på att killarna identifierar sig med den klassiska mansrollen inom hederskulturen men att det inte ser männen som deras manliga förebilder inom hederskontexten. Detta visar på konserverna av att pojkarna har socialiserat in i två olika motstridiga värde och normsystem som kommer att påverka deras psykosociala utveckling. Med psykosociala utveckling menar jag att killarnas utvecklingsmöjligheter utbildning, klass, kön, psykiska och fysisk hälsa är sammankopplat med deras socialisation.

---

⁶⁹ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid 54

⁷⁰ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid 52

⁷¹ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 61

⁷² <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid 55

⁷³ Mäns heder: att vara både offer och förövare av Astrid Schlytter, Devin Rexvid sid 39

Vilket kan resultera i ett att socioekonomiska förhållanden så som utanförskap, klassklyftor och diskriminering förhindrar en god jämställdhetsutveckling.

Ett exempel är att ungdomarna anser sig vara exkluderade samt stigmatiserad av samhället. Deras fritidsledare berättade att denna målgruppen är både stigmatiserad av majoritetssamhälle samt diskriminerad. Killarna upplever sig vara exkluderade samt begränsningar så som val av utbildning. Här skulle Darvishpour säga att stigmatiseringen av den unge killen kan leda till att de får en negativ bild om sig själva samt samhället. Detta kan leda till att de väljer att vara utanför familjens samt samhällets normer vilket resulterar i att de hamnar ett mellanförskap. Där de varken hör hemma inom en hederkontext eller inom majoritetssamhället. Diskriminering stärker i sin tur patriarkala värderingar speciellt bland pojkar. Den etniska identifikationen skapa samhörighet med patriarkala värderingar.

På frågan vad är manligt visade killarna en tydlig gränsdragning mellan könen samt att det finns konsekvenser när gränser överskrids.

Vad är manlighet?

A- Att man är stark, att man har en kuk Förstår du? Du är född som en man med en kuk då är du en man.

B -En man är någon som inte bete sig som en tjej, så där böigt...

C- Sluta vara en homofob

D- Jag gilla inte bögar

E- Jag har inget emot dom, men de ska hålla sig på kant, förstå du, annars risker det att bli scener, förstår du?

B- Jag är en homofob

På min följdfråga om varför en kille i gruppen är homofob fick jag till svar:

Varför är du en homofob?

A- Jag tycker inte om bögar, om du föddes till en man, du är en man. Så är det bara!

Intervjuare- Mm...alltså ni talar om det biologiska könet, det kön en föddes med. Men hur är det med sociala könet, det kön samhället skapar åt en?

B- Alltså lyssna. det finns inget som heter det sociala könet, det finns inget som heter off-line kön, ingenting som heter inline kön, det bara något som heter man eller kvinna.

C- Alltså de springer omkring på stan halvnakna på Pride vad är det här, liksom?

D- Sen om någon skulle göra illa de eller attackera dom så blir det värsta saken utav det.

Men om en täckt kvinna går på stan med sjal på huvudet så blir hon uttittad? Har jag fel?

E- Ja, det stämmer

Genuskontraktet legitimerar männen privilegierat maktsystem.

Gränsöverskridningen mellan könen kan leda till ett konstant ifrågasättande som friktion och motsättningar mellan könen som leder till en kris. Denna kris benämner Hirdman som ett gränskrig⁷⁴. Genuskontraktet skapar motsättningar samt friktioner mellan könen som leder till att en kris uppstår. Ur krisen förfaller genuskontraktet då ett förtryck blir synligt.

Dikotomin har blivit synliggjord⁷⁵.

*” Jag har inget emot dom, men de ska hålla sig på kant, förstå du, annars risker det att bli scener, förstår du? ”*⁷⁶

Hirdman menar att denna typ av könsöverskridande handlingar kan bidra med ökat våld samt motstånd⁷⁷.

Darvishpour menar på för att få en djupare förståelse av hederskulturens mekanismer så krävs det ett mångdimensionellt perspektiv. Han menar på att socioekonomiska förhållanden så som utanförskap, klassklyftor och diskriminering förhindrar en god jämställdhetsutveckling.⁷⁸

Vidare pekar resultatet enligt mig på att killarna har utvecklat en identifikation till att vara en andra klassensmedborgare. De känner en misstro mot det svenska samhället samt saknar tilltro inför framtiden. De visade på en bristande tillit inför vuxna samt en avsaknad av manliga förebilder. De saknar tryggheten i sin könsroll som ett hederssystem innebär samtidigt som de befinner sig i ett majoritetssamhälle som inte acceptera hedersvärderingar. Starkare var istället identifikationen med ett utanförskap och en offerroll med få möjligheter och en negativ bild av framtiden. Hedern har kommit att bli sekundärt för att ersättas av en annan typ av utsatthet nämligen ett mellanförskap.

”Ett mångdimensionellt perspektiv som tar in såväl klass som etnicitet, kön och generation

---

⁷⁴ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid 55

⁷⁵ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> 56

⁷⁶ Min uppsats sid 30

⁷⁷ <http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303> sid 57

⁷⁸ PERSPEKTIV PÅ MANLIGHET OCH HEDER Merike Hansson sid 36

och dessa aspekter samverkan med varandra ger bättre förutsättningar att förstå dessa familjekonflikter. Det innebär att ett perspektiv som fokusera på maktfördelningen och maktförskjutningen mellan familjemedlemmarna kan öka förståelsen av hedersrelaterat våld i Sverige.”⁷⁹

Ett osynliggörande av pojkars dubbla utsatthet

Mina val av rapporterna elvahundra, tolv hundra samt ungdomsstyrelsens gift mot sin vilja är några av det största samt viktigast underlag Sverige har för att synliggöra förtryck i hederskulturen. Statistiken på flickors utsatthet visar även på pojkars utsatthet då vi nu känner till hur socialiseringen av pojkar går till inom en hederskultur. Ur dessa rapporter kan ett synliggörande av pojkars dubbla utsatthet som både förövare och offer ske.

Rapporten elva hundra visade på en överväldigande majoritet av pojkarna som inte vill tillåta sina systrar att ha könsöverskrinande relationer. Samtidigt visade det sig att över 70% av föräldrarna förväntar sig att flickorna skall vara oskulder. Detta innebär att killarna antagligen kommer att få en roll med att bevaka sina systrar. Pojkarnas dubbla utsatthet framkommer inte i rapporten därav tolkar jag det som en missad möjlighet att synliggöra killarnas perspektiv.

Med facit i handen så hade jag velat ha ett bättre urvals process av fokusgruppen samt att jag önskar att jag hade planerat mina följdfrågor bättre. Exempelvis så ville jag verkligen ta reda på hur det kom sig att det saknade manliga förbilder. Jag hade velat fråga mera om deras hemförhållande, antal familjemedlemmar samt om deras relation till deras systrar, om det nu har det. Mitt intryck är att dessa killar inte definierar sig själva som killar som kommer ifrån hederskultur utan de ser sig själva som en stigmatiserade grupp ungdomar som är exkluderade utav majoritetssamhället.

---

⁷⁹ PERSPEKTIV PÅ MANLIGHET OCH HEDER Merike Hansson sid 27

Vidare forskning

Jag vill forska vidare på hur mellanförskapets påverkar barn och ungas psykosociala utveckling.

Slutsats

Samhällets grundpelare för utvecklingen av en inkluderande samt en jämställd rättighetspolitik för alla människor osv kön, klass, etnicitet kräver en ökad medvetenhet om det makt och genussystemet vi befinner oss i. För att uppnå en fördjupad förståelse för hedersmekanismerna krävs det ett mångdimensionellt maktperspektiv. Samtidigt behöver samhället utifrån genus samt jämställdhetsperspektiv bidra med parallella insatser som stärker individen osv könets tillhörighet.

Bibliografi

Elektroniska media

www.kriminalvarden.se/publikationer

Jenny Yourstone, Leni Eriksson, Hedwig Westerberg, Kriminalvården 2015, Hedersrelaterat våld och förtryck Kunskapsöversikt och kartläggning av aktörer Projektnummer 2013:268.

Beställnings nr: 7101 ISBN: 978-91-86903- 54- Hämtad: Den 18 januari 2018

<https://www.kriminalvarden.se/globalassets/publikationer/forskningsrapporter/hedersrelaterat-vald-och-fortryck.pdf>

<http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland>

Nationella Kompetensteamet – slutredovisning. Elisabeth Nilsson, Juno Blom publicerad 2016. Rapport nr: 2016:03 ISBN: 978-91-7488-403-6

<http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/SiteCollectionDocuments/Sv/manniska-och-samhalle/manskliga-rattigheter/Slutredovisning%20-%20Nationella%20Kompetensteamet.pdf>

Hämtad: Den 18 januari 2018

<https://www.mucf.se/publikationer/hjaltar-och-monster>

Ungdomsstyrelsens publikation, Hjältar och monster, fil.dr. Lucas Gottzén, publicerad 2013-02-26

https://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/publikation-hjaltar-och-monster.pdf

Hämtad: Den 18 januari 2018

www.ungdomsstyrelsen.se

Ungdomsstyrelsens skrifter 2009:5 ISSN 1651–2855 ISBN 978-91-85933-16-7, NRS tryckeri distribution Ungdomsstyrelsen, Ungdomsstyrelsens rapport *Gift mot sin vilja* 2009.

https://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/gift-mot-sin-vilja.pdf

Hämtad: Den 18 januari 2018

<http://nck.uu.se/>

Nationellt center för kvinnofrid

<http://nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/hedersrelaterat-vald-och-fortryck/begreppet-heder/>

Hämtad: Den 18 januari 2018

<http://www.regeringen.se>

Regeringsarbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Publicerad 10 februari 2017

<http://www.regeringen.se/artiklar/2017/02/regeringens-arbete-mot-hedersrelaterat-vald-och-fortryck/>

Hämtad: Den 18 januari 2018

<http://www.regeringen.se>

Regeringens handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor och förtryck samt våld i samkönade relationer. Regeringens skrivelse 2007/08:39, Publicerad Stockholm den 15 november 2007

<http://www.regeringen.se/49b70c/contentassets/bc62728a94904029aca939ce937238e2/handlingsplan-for-att-bekampa-mans-vald-mot-kvinnor-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-samt-vald-i-samkonade-relationer-skr.-20070839>

Hämtad: Den 18 januari 2018

<http://www.regeringen.se>

Regeringens nationella strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat förtryck. Slutbetänkande av utredningen som ska föreslå en nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor, publicerad Stockholm 2015, SOU 2015:55

http://www.regeringen.se/49c72e/contentassets/738becd6961e4a3d8d986c00b8c8bc9e/nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-och-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-sou_2015_55.pdf

Hämtad: Den 18 januari 2018

<http://www.tris.se>

HEDERSRELATERAT FÖRTRYCK OCH VÅLD I STOCKHOLMS STAD, En undersökning av flickor och pojkar som lever under hedersrelaterad kontroll i Stockholm stad – omfattning och karaktär. Astrid Schlytter, Sara Högdin, Mariet Ghadimi, Åsa Backlund och Devin Rexvid, publicerad Rapport 2009, STOCKHOLMS UNIVERSITET Institutionen för socialt arbete.

<http://www.tris.se/wp-content/uploads/2013/11/Oskuld-och-heder-Schlytter-m.fl.-2008.pdf>

Hämtad: Den 18 januari 2018

<http://www.un.org>

Intensification of efforts to eliminate all forms of violence against women, The following resolution was adopted without a vote by the General Assembly on 19 December 2006, as resolution 61/143.

http://www.un.org/womenwatch/daw/vaw/A_RES_61_143.pdf

Hämtad: Den 18 januari 2018

<http://ojs.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/view/1490/1303>

Tidskrift för genusvetenskap, Hirdman, Yvonne 1988. Genussystemet: reflexioner kring kvinnors sociala underordning. Publicerad av *Kvinnovetenskaplig tidskrift* år 1988:3 s. 49–63

<http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303>

Hämtad: Den 18 januari 2018

VHEK.SE

Varken hora eller kuvad, En kartläggning av förekomsten av diskriminering och förtryck i hederns namn bland 1100 ungdomar och 50 tals föräldrar, Guluzar Tarhan Selvi & Amineh Kakabaveh publicerad 2016

<http://vhek.se/wp-content/uploads/2016/11/ELVAHUNDRASTOCKHOLM.pdf>

Hämtad: Den 18 januari 2018

VHEK.SE

Varken hora eller kuvad, En kartläggning av attityder till samt förekomsten av diskriminering

och förtryck i hederns namn bland 1200 ungdomar och 50 föräldrar i Göteborg.

Guluzar Tarhan Selvi & Amineh Kakabaveh publicerad 2016

<http://vhek.se/wp-content/uploads/2016/11/1200VARKENHORAELLERKUVAD.pdf>

Hämtad: Den 18 januari 2018

<https://www.socialstyrelsen.se>

Tillämpningen av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, utkom från trycket den 11 augusti 1997, ISSN 0346–6019, SOSFS 1997:15

https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/12728/1997-10-15_1997_15.pdf

Hämtad: Den 18 januari 2018

Böcker och tryckt material

Bryman Alan, 2011. Samhällsvetenskapliga metoder. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber

En antologi skriven av Darvishpour Mehrdad, Hamednaca Arhe , Cinthio Hanna, Ritzén Kenneth, Wrangsjö Björn, medarbetare, Merike Hansson, Utgivningsår 2010- 04- 27, PERSPEKTIV PÅ MANLIGHET OCH HEDER, Förlag: GOTHIA 2010, ISBN: 978-91-7205-678-7, Upplaga 1, Kapitel 1 sida 16–39 skriven av Mehrdad Darvishpour

Schlytter Astrid, Kön och juridik i socialt arbete, ISBN: 978-91-4400788-5 upplaga 1:3 Lund, studentlitteratur, 1999

Schlytter Astrid, Rexvid Devin, MÄNS HEDER, Att vara både offer och förövare.

Förlag: Studentlitteratur, ISBN:9 789 144 111 773

Lagar och författningar

(1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

SFS 2017:135, SFS nr: 1990:52

Departement/myndighet: Socialdepartementet

Utfärdad: 1990-03-08

<https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag->

[199052-med-sarskilda-bestammelser-om-varld_sfs-1990-52](#) Hämtad: Den 18 januari 2018

<http://www.refworld.org>

A/HRC/4/34 17 January 2007,

IMPLEMENTATION OF GENERAL ASSEMBLY RESOLUTION 60/251 OF 15 MARCH
2006 ENTITLED "HUMAN RIGHTS COUNCIL

<http://www.refworld.org/pdfid/461e2c602.pdf> sid 12

Hämtad: Den 18 januari 2018